

Kód Fajront

Práce s plakátovou výstavou v duchu kritické pedagogiky

Práce s kódy

Práce s plakáty navazuje na kriticko-pedagogickou tradici [práce s kódy](#) Paula Freireho. Ten při odstraňování negramotnosti ve favelách ukazoval lidem kresby znázorňující jejich každodenní život a vedl nad nimi s místními dialog. Docílil tak nejen pochopení lingvistického obsahu slov, ale i dalších souvislostí (společenských, ekonomických, politických...). Skrze dialog nad obrazy ze života vedl obyvatele favel k politickému vědomí.

Použití výstavy jako kódu umožňuje přinést mezi studující témata, ke kterým se mohou vztáhnout, a zároveň udržet bezpečnou vzdálenost mezi tématem a nimi. Obrazy generované umělou inteligencí jsou externím a do jisté míry odlidštěným znázorněním problému – umožňují vidět problémy novými očima, a nikoliv se samozřejmostí každodenní zkušenosti.

Plakáty jsou nástrojem pro rozpoutání diskuze a umožňují zaměřit se na souvislosti a vztahy jak v prostoru – ve světě i v blízkém okolí, tak v čase – v minulosti, současnosti i budoucnosti. Plakáty zjednodušeně popisují různé aspekty komplexního problému dekarbonizace se zaměřením na spravedlnost, často i nabízejí inspiraci k různým řešením. Plakát funguje také jako „kotva“ diskuze, dá se k němu v průběhu práce vracet, čímž pomáhá neutíkat od tématu, ale zůstat tematicky v prostoru, vyznačeném graficky plakátem.

Vedení diskuze

Otázky do diskuze uvedené níže jsou rozděleny do dvou skupin:

První skupinu otázek lze použít pro obecnou diskusi nad kterýmkoliv z plakátů, které mohou být použity pro různě pokročilé skupiny (ZŠ i SŠ). Posilují schopnost číst a dekodovat informace různého typu a schopnost hledat souvislosti komplexních problémů s vlastní realitou.

Druhá skupina otázek slouží k hlubšímu zkoumání klíčových témat nesených výstavou, odhalování širších ekonomických, environmentálních či společenských souvislostí a hledání vlastní role ve složitém a rychle se měnícím světě. Jejich použití je třeba přizpůsobit hloubce porozumění tématu nebo schopnosti skupiny pracovat s novými či abstraktními pojmy (ne/obnovitelné zdroje energie, ekonomika, transformace, dekarbonizace, apod.).

Nad každým plakátem lze vést diskusi kolem těchto otázek:

- Co vidíte?
- Co to ve vás vyvolává?
- Co je hlavním tématem plakátu?
- Jaký vidíte vztah mezi obrazem a naší realitou?
- Jak je to spojené s vámi? Kde se tam vidíte vy?

Úžeji zaměřené otázky na témata spravedlivé transformace, energetiky a dekarbonizace ekonomiky:

- Co je podle vás spravedlnost?
- Co si představujete pod pojmem spravedlivá transformace?
  - Čí hlasy během ní by podle vás neměly být opomenuty?
  - Co je pro vás důležité?
- Jak se stavíte k využívání neobnovitelných zdrojů energie?
  - Jaké obavy máte s jejich využíváním spojeny?
  - Jaké obavy máte spojeny s ukončením jejich využívání?
  - Komu a čemu jejich využívání slouží?
- Co nás přivedlo k nutnosti zahájit dekarbonizaci ekonomiky?
  - Co se zdá, že nemůžeme změnit?
  - Kde vidíte možná systémová řešení?
  - Kdybychom měli tu moc, co bychom chtěli změnit?

Kam dál

Více o kritickém přístupu ke vzdělávání, další příklady otázek či [metod](#) použitelných pro práci s plakáty, či popis celé [metody Futuropolis](#), ve které je práce s kódy zpracována, najdete na [webu projektu Futuropolis](#) - škola emancipace.

>> FAJRONT.NAZEMI.CZ

>> FUTUROPOLIS.CZ